

František Dostál Vtip fotek z koupelny

Přes padesát let fotografuje František Dostál lidi na ulici, oblá ženská prsa, věnce půllitrů, psy, děti a momenty, které diváka překvapí i rozesmějí. Ač jeho snímky obletěly svět, zatvrzele o sobě tvrdí, že není fotograf, ale pouhý fotografující.

SÉRIE POZOR NA BALONY!

Věděl jsem, že na louce u Tábora má být slet balonů – v té době byly balony ještě na plyn –, takové věci tenkrát nebyly k vidění. Přijel jsem vlakem. Začala bouřka, pršelo, balony nelétaly, a tak jsem si někde lehnu na noc. Když jsem se vrátil, viděl jsem poslední balon ve vzduchu. Co teď? Stopnul jsem auto, jeli jsme za balonem a opět začala bouřka. Balon skončil v lese. Několik lidí pomáhalo dostat ho ven, začali vypouštět plyn. Nevěděl jsem, co se stane. Najednou foukl silný vítr a do lana balonu se zapletla noha asi devítiletého chlapce. Balon začal stoupat. Cvaknul jsem ho, ale měl jsem jenom pět posledních políček kinofilmu. Lidé od balonu za mnou chodili a žádali mě, abych fotky nikam nedával. Představte si, poslal jsem je na World Press Photo a série byla vytištěna v katalogu! Byl jsem v něm uveden jako freelancer (nezávislý, na volné noze, pozn. red.). Hned o mně věděli v Bartolomějské. Tenkrát mi pomohl Antonín Bahenský, bývalý fotograf týdeníku Signál. Ještě je naživu, nedávno jsme spolu mluvili, ale už nemůže chodit. Signál byl časopis spolupracující s armádou, ale byly v něm zajímavé reportáže, třeba z rallye Monte Carlo. Takže v Bartolomějské o Bahenském věděli, později mi řekl: „To je dobrý, nech to být...“

“Fotografie je nekonečný experiment.”

Co vám přinesla svoboda po roce 1989? Začal jste cestovat, jinak pracovat?

Když přišel rok devadesát, chtěl jsem navštívit Paříž, protože právě v ní vznikla fotografie. Od té doby jsem tam byl asi sedmkrát, cestoval jsem všelijak, nenavštěvoval jsem turistické atrakce. Objevil jsem hotel, kde měl umělec Man Ray (*vlastním jménem Emmanuel Rudzitsky, představitel umělecké avantgardy 20. stol., pozn. red.*) pokoj, ve kterém vyráběl fotografie. Když jsem vešel dovnitř, všechno jsem si dlouho prohlížel. Bylo to neskutečné. Pak jsem zašel do vinárny, v níž zpívala Kiki z Montparnassu (*modelka, zpěvačka a malířka Alice Prin, pozn. red.*), jež mu nechtěla být modelkou, ale stala se jeho milenkou. To všechno v tomto hotelu! Navštívil jsem také podnik La Rotonde, kde Modigliani maloval své holky za chlast, jinak žil v bídě. Jeho hrob jsem našel na největším pařížském hřbitově Père-Lachaise. Také jsem se chtěl dostat na hrob Nadara (*francouzský fotograf a vzduchoplavec Gas-*

pard-Félix Tournachon, pozn. red.). Dokonce ani francouzský strážník nevěděl, kde hrob je. Naštěstí jsem ho objevil. Byl zarostlý. Měl jsem nožik, vyčistil jsem ho. Když má člověk něco rád, jde si za tím.

Publikoval jste knihu fotografií o li-dech a psech, podobně jako Elliott Erwitt, americký reklamní a dokumentární fotograf, mezi jehož obdivovatele patříte. Znáte se osobně?

Jeho knížka pejsků vyšla v sedmdesátých letech. V překladu se jmenovala *Čubky syn*. Přemýšlel jsem, jak se k ní dostat. Když jsem poslal fotky na výstavu, vždy jsem do zásilky napsal prosbu. Na jedné výstavě jsem za své fotografie obdržel cenu. Požádal jsem, aby mi ji vyměnili za knížku Elliotta Erwitta. Byla v paperbacku, tištěná hlubotiskem. Pak jsem Erwittovi napsal. Byl zrovna v Evropě, poslal mi další knížku s pejsky, tentokrát v němčině, do které vepsal věnování. Také jsem mu poslal svůj *Život na psí knížku*, rovněž paperback. Na oplátku mi poslal hezkou pohlednici jako symbol →

DIVÁCI

Jeden z prvních ročníků Jizerské padesátky. V místě konání nestály tribuny, zato v Praze ještě stálo nádraží Těšnov. Z něj půl hodinu po půlnoci odjížděl vagon s čerstvě natisknutými novinami do Turnova. Vezlo se v něm šest lidí včetně mě. Po příjezdu do Turnova jsem asi dvě hodiny mrznul, než přijel vlak do Liberce. Pak jsem dojel tramvají na konečnou do Hanychova a odtud jsem v noční tmě s baterkou v ruce stoupal sněhem až do Bedřichova. Cvaknul jsem předvádějícího se recesistu. Pamatuji si, jak mi zamrzal fotoaparát. Když jsem dorazil domů, z bot mi tekla voda a ráno v šest hodin mě opět čekaly píčačky.

NOVÉ OBLEČENÍ PRO ŠOFÉRY

Snímek vznikl ještě před sovětskou invazí v roce 1968. Byl pořízen před Bílou labutí v Praze. Natáčeli reklamu, a než si rytíře odvezli, ještě jsem ho stihl cvaknout.

SNÍMEK Z CYKLU LETNÍ LIDÉ

Když jsem tuto paní fotil, bylo jí šedesát pět let. Snímek vznikl v zahradní restauraci na Sázavě. Cvaknul jsem ji, když dohrála. Přišla ke mně a povídá: „Přijďte ve středu do hospody na Žižkov k Zelené lípě, tam každou středu hraju se svým přítelem.“ Příběh se rozvinul dál. Dozvěděl jsem se, že paní i jejího přítele, který ji doprovázel na harmoniku, angažoval režisér Ewald Schorm pro film *Farářův konec*. Oba hráli muzikanty ve scéně odehrávající se na pohřbu. Ani jeden z nich už nežije. Fotka byla před dvaceti lety vytištěna v časopise v jižních Čechách, a představte si, napsala mi vnučka té paní!

SVATEBNÍ DEN

Fotografie pochází ze série snímků pořízených během tramské svatby v Praze a její pokračování se odehrálo v Kokořinském údolí.

potvrzující, že máme společné téma. Dalším mým oblíbeným fotografem je Brňák Vilém Reichmann. I když se v jeho fotografiích neobjevují lidé, měl smysl pro podobenství a metafory. Člověk i jeho jednání je z jeho snímků cítit. Znali jsme se osobně. Původně vystudoval architekturu. Na Staroměstské radnici měl jednou s Klubem architektů výstavu, a když mě na ní uviděl, vykašlal se na lidi a řekl: „Pojďte...“, a povídali jsme si. Potěšilo mě to. Známe jeho životní historii. Pocházel ze smíšeného česko-ruského manželství, takže byl přesunut do Sovětského svazu. Za druhé světové války pracoval v Oděse v kanceláři. Když byl zatčen, vlak, který ho vezl,

zastavil v Brně. Nakonec všechno dobře dopadlo. Uměl výborně kreslit. Pod kresby se podepisoval jako Jappy. Lidé mají znát a vědět, což platí ve všech oborech, nejenom u fotografie.

Jste si jist svou fotografickou tvorbou?

Je to nekonečný experiment a pořád se učím. Poctivě přiznám, že dosud nic neumím. Vidím, když chybuju, a umím to přiznat.

Vaše snímky mají silnou atmosféru, na základě čeho vybíráte místa, kde budete fotografovat?

Jak jsem řekl, vyrostl jsem na ulici. Za barákem bylo nádražičko, kam jsem jezdil vždy po práci. Koupil jsem si lístek za čtyři koruny a fotil jsem u Sázavy *(velmi →*

Henrik Ibsen

Nepřítel lidu

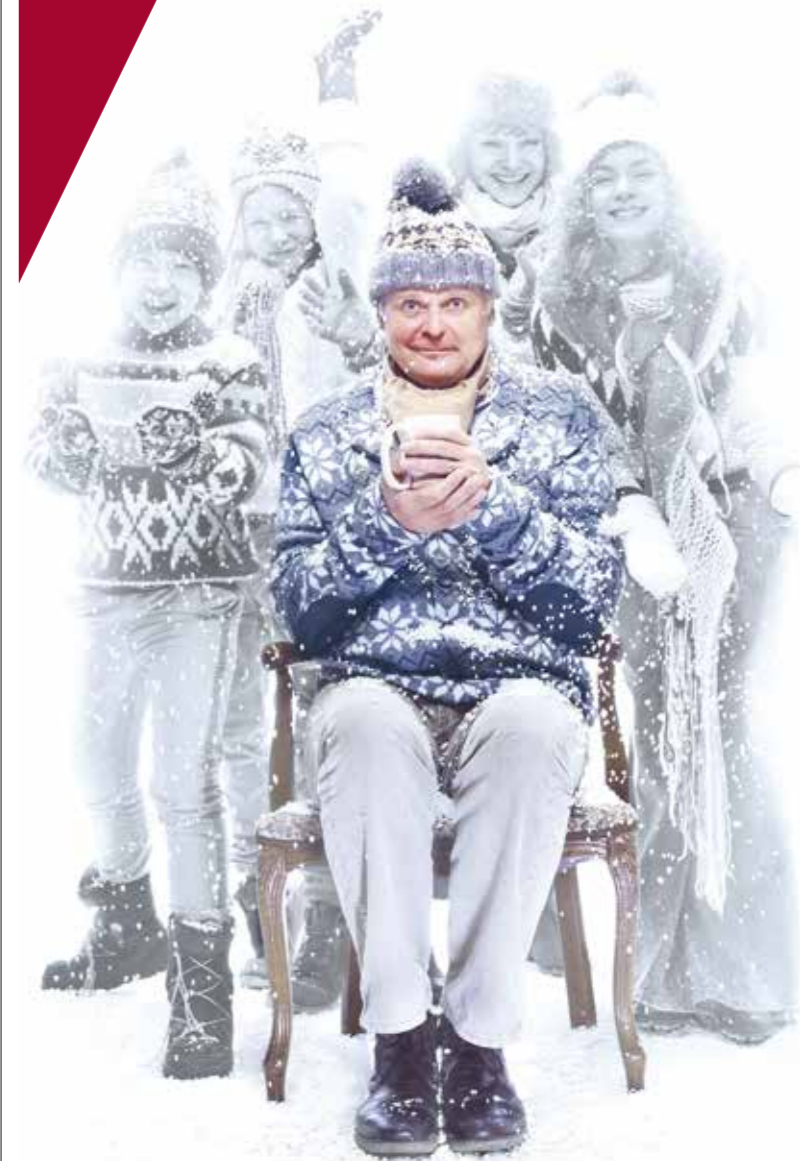
(Folkefiende)

režie: Juraj Deák

www.divadlonavinohradech.com

Igor Bareš
Simona Postlerová
Markéta Frösslová
Ivan Řezáč

Zřizovatel divadla:

Partner divadla:

Mediální partneři:

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Český rozhlas

→
SNÍMEK Z CYKLU PRAHA VE SPOLEČNÉ PÉČI OBYVATEL, PODIVNÁ SETKÁNÍ
 Snímek není dokonale ostrý, vznikl před orlojem. Šel jsem vedle muže, který nesl reklamu. Nejdříve jsem chtěl vyfotit nohy v chůzi v souladu s písmenem A. To se mi hned nepovedlo, několikrát jsem reagoval později. Dneska někdo zapne foťák, jenž cvaká jako kulomet, a pak vybírá z tisíce snímků.

SNÍMEK Z CYKLU PRAHA VE SPOLEČNÉ PÉČI OBYVATEL, PRAŽANÉ AUTOMOBILOVÍ

Tento příběh byl trochu nepříjemný. Chlapci na fotografii ze srazu aerovek bylo asi patnáct let. Fotka se po několika letech objevila v tisku. „Chlapec“ mě zažaloval, pak to ale vzal zpátky.

PRAŽSKÝ PES

Na tento záběr jsem čekal dlouho. Majitele s koněm jsem pronásledoval pěšky asi kilometr. Snímek vznikl v Praze-Krči, nedaleko stanice metra. Měl jsem štěstí, že tam nebyla auta.

SNÍMEK Z CYKLU LETNÍ LIDÉ

Z hlediska fotografie nemá tento záběr až takovou hodnotu. Pro diváka je však prvoplánový.

SNÍMEK Z CYKLU ČLOVĚK VE MĚSTĚ

Na tento snímek jsem si počkal. Vznikl v Nuslích, v sousedství vršovického nádraží. Paní na fotce samozřejmě netušila, co ji čeká za rohem.

SNÍMEK Z CYKLU JDEME NA JEDNO

Tato fotka mi je velmi blízká. Víte proč? Není vyfotografován člověk, ale jeho žízeň. Lidská touha napít se. Rozevláté vlasy jsou roztomilým doplňkem.

často u Zlenic, kde vznikl jeho zřejmě neznámější soubor *Letní lidé*, pozn. red.). V sobotu jsem rozdával fotky z předchozího víkendu. Častokrát jsem zahazoval i negativy, což je důkaz, že jsem nechtěl být fotografem, natož uměleckým. Jsem pořád fotografujícím. Dnes o street foto vycházejí desítky knih, jež radí, jak fotit, ale dar vidění se naučit nedá. Za po-

uliční fotografií nemusím jezdit do Melbourne či Londýna, stačí několik ulic kolem mého bydliště. Jsme tady na chvíli, ale pořád spěcháme za nějakým štěstím. Jak se říká, člověk hledá zlatý poklad a neví, že leží na druhé straně kopce. Je důležité mít více pokory k životu a méně spěchat. Proher bylo moc, je nezbytné naučit se s nimi žít. ■

MEZI ČTYŘMA OČIMA

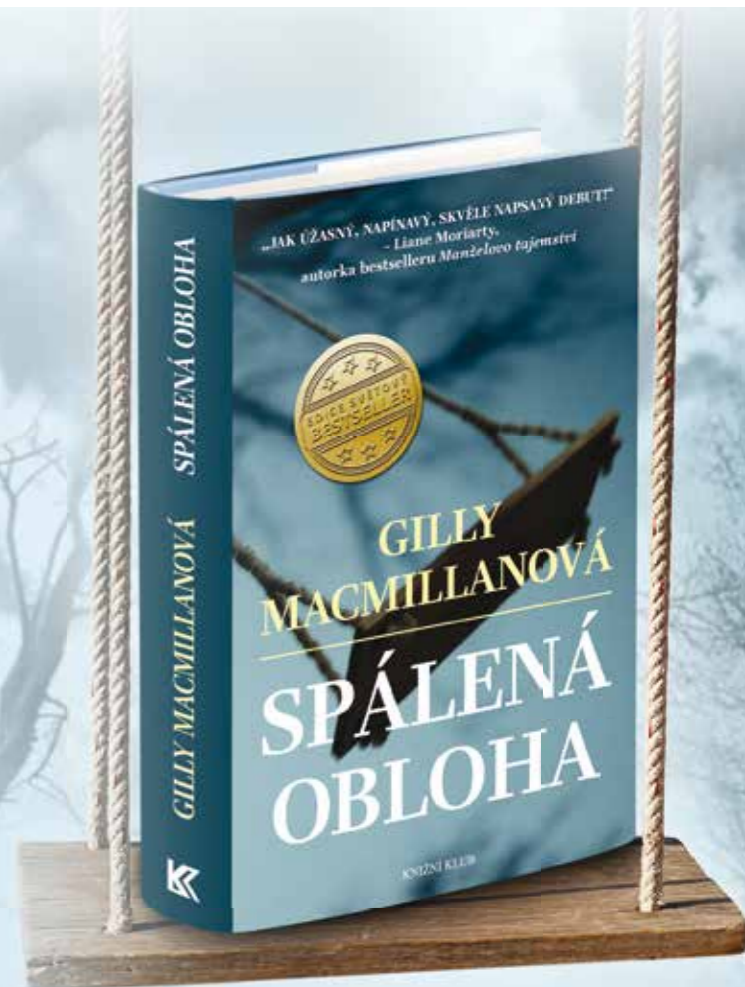
Je přirozený, skromný, plný vzácných poznatků a paměti. Je nejenom skvělým fotografujícím, jak o sobě říká, ale také vypravěčem, s nímž se – podobně jako v pohádce – najednou ocitnete v úplně jiných světech. Když mluví, jeho hlas je tichý a klidný. Na minulost vzpomíná s nostalgií, možná i proto se v jeho aktuální tvorbě lidé objevují jen vzácně. Na potulkách za obrázky ho doprovází starý věrný přítel – fotoaparát Minolta na kinofilm.

▼ PLACENÁ INZERCE

*Stačí jen
 OKAMŽIK
 a život se změní
 v PEKLO*

Rachel Jennerová zůstala na moment pozadu. Od té chvíle se její osmiletý syn Ben pohřešuje. Avšak co se vlastně onoho osudového odpoledne na jejich procházce v lese stalo? Rachel se zhroutí svět, navíc proti sobě poštvé téměř celou veřejnost. Ani spolupráce s policií neprobíhá zrovna ideálně. Ubíhají minuty, hodiny, dny... neúprosně ukrajují šanci, že Ben je ještě naživu. Že se najde. A vrátí se zpět. Rachel zjistí, že nikomu nemůže věřit. Dá se však věřit Rachel?

STRHUJÍCÍ, ORIGINALNÍ PSYCHOTHRILLER,
 KTERÝ OCENÍ MILOVNÍCI ROMÁNŮ
 GILLIAN FLYNNOVÉ

ŽÁDEJTE VE SVÉM KNIHKUPECTVÍ, V KNIŽNÍM KLUBU A NA WWW.BUX.CZ